Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 20, 1984 No. 137. VOL. XCI.

ФУНДАЦІЯ ІМ. О. ОЛЬЖИЧА ВЛАШТУВАЛА НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Шампейн, Ілл. (ПС ДФОО). — Створена в 40-ву річницю смерти Олега Ольжича Дослідна Фундація ім. Олега Ольжича, що її очолює проф. д-р Мирослав Чаповський, влаштувала успішну конференцію, присвячену справам державности України в XX сторіччі. Конференція відбулася тут в Іллинойському університеті і була вона сполучена із чотириденною науковою конференцією, присвяченою справам української культури, під керуванням проф. д-ра Дмитра Штогрина та проф. д-ра Богдана Рубчака, обидва з Іллинойського університету.

Конференцію для справ державности України в XX сторіччі, що її влаштувала згадана фундація в п'ятницю, 29-го червня ц.р., підготовила спеціяльна комісія, на чолі з проф. д-ром Зеноном Левом Мельником з Синсиннатського університету, а в її склад входили також професори Василь Верига (Торонтонський університет), Любомир Винар (Кентський університет) та голова Українського Дослідного Інституту в Іллинойському університеті проф. д-р Д. Штогрин. В конференції взяло участь біля 60 професорів, дослідників історії, діячів культури й політичних обсерваторів з різних частин Америки й Канади. Майже всі доповіді були виголошені в англійській мові з огляду на неукраїнських учасників конференції.

Учасників конференції привітав голова Програмової комісії проф. З. Л. Мельник і, з'ясувавши цілі й завдання конференції, попросив до слова піонера української історичної науки в американських університетах проф. д-ра Івана Решетаря з Вашінгтонського університету. У своїй промові проф. Решетар наголосив головніші події в Україні в боротьбі українського народу за свою суверенну державність і проаналізував причини невдач. Тільки повне поєднання ідейности народу в боротьбі за волю з готовістсю вести цю боротьбу чинно, під кермою загалом визнаваного оперативного осередку можна мати позитивні осяги. Оцінка нашого довкілля і його відношення до змагання за українську національну державність мусить бути кожночасно врахована.

Першу сесію, що була присвячена розглядові історичного минулого й порівняльним перспективам самостійности України, відкрив проф. Л. Винар, увівши слухачів у проблематику, що її розглядатимуть доповідачі. Доповідь на тему „Українське національне відродження в порівняльній перспективі" виголосив д-р Роман Шпорлюк, професор історії Мишигенського університету й автор кількох загально респектованих книжок. Розглядав він зокрема українське національне відродження та вплив на нього відношення поляків і росіян до українського народу. Зокрема наголошував доповідач суспільно-політичний статус різних верств українського суспільства та їх здібність й можливості діяти додатньо чи від'ємно на формування національної свідомости українського народу. Проф. Шпорлюк ставив проблеми під дискусію відкрито й відважно, бо, на його думку, промовчування прикрих справ не усуне їх існування. Проф. Степан М. Горак із Східнього Іллинойського університету зробив порівняння державного будівництва за Української Центральної Ради в 1917-18 роках із підходом до нього гетьмана Павла Скоропадського та Директорії УНР, з одного боку, а будівництва Карпато - Української Держави в 1938-39 роках, спробами відновлення державности 30-го червня 1941 року та зокрема зупинився на ясно виложених принципах у декларації УГВР. Доповідач висловив думку, що вагання Української Центральної Ради та брак зрозуміння потреби організувати збройні сили народу були чи не найосновнішою причиною невдачі українських Визвольних Змагань.

Дискутанти не погоджувалися з проф. Р. Шпорлюком перенаголошуванням економічних факторів з ущербом у сторону культурних елементів, а також надто великим песимізмом проф. Горака відносно Української Центральної Ради в порівнянні з чином 30-го червня чи декларацією УГВР, бо за УЦРади існувала українська держава, а в 1941-44 роках було лише висловлене бажання, щоб вона заіснувала.

(Продовження на стор. 3)

Створено Фундацію Української Ліґи Молоді

Союзівка. — Тут з'їхалися на зустріч члени Української Ліґи Молоді Північної Америки щоб створити нову культурну групу, яка прибрала назву Фундації Української Спадщини Північної Америки.

Цілі і побудова нової організації є подібні як були Української Ліґи Молоді Північної Америки з малими змінами. Євген Волошин з Янґставну, Огайо, став головою Фундації, а його заступниками Геновефа Жеребняк з Акрону, Огайо, і Володимир Бакад з Кіллінґтону, Вермонт. Пост скарбника перебрав Тарас Максимович з Маямі Біч, Фльорида, а секретаря Дженні Бочар з Парми, Огайо. До Контрольної комісії увійшли: Данило Слободян, Іван Кучмій, Роберт Гузар і Анастазія Вокер.

Присутні, яким лежить на серці віднова діяльности, подібної, як її проявляла раніше Ліга Молоді Північної Америки поставили собі як перше завдання поповнити збірку знімок УЛМПА, чим займеться І. Кучмій, який після зроблення зі знімок прозірок, передасть знімки до Українського Музею в Ню Йорку, де є вже збірка знімок з української спадщини в Америці, або поверне їх власникам. Знімки слід слати на адресу: John Kuchmy, 73 Pinetree Lane, Rochester, N. Y., 14617.

Інші задуми на майбутнє включають зібрання оригінальних танків Василя Авраменка, чим будуть займатися В. Бакад, Т. Максимович і Василь Полевчак. Розглянено також перевидання памфлету про українську народну ношу, усучаснюючи його відповідно, і цю справу перебрав на себе Йосип Лисогір, який має зв'язатися з упорядницею першої брошури Ґльорією Смолин та шукати помочі у Слави Сурмач-Міллс і Гелен Сміндак. Ця брошура про народну ношу була колись найбільш популярним виданям УЛМПА.

Дженні Бочар перебрала на себе відповідальність за збірку інформацій про українську вишивку, її роди і історичне підложжя.

В часі зустрічі на Союзівці присутні заплянували другу зустріч б. членів УЛМПА на 1985 рік і рішили, що вона відбудеться в околиці Клівленду.

Обіжний лист з точними інформаціями про все, що було обговорене на зустрічі на Союзівці дістануть усі присутні, колишні члени УЛПМА, а ті, які бажали б також його одержати можуть зголоситися на адресу: Eugene Woloshyn, 2047 Wingate Road, Younstown, Ohio, 44514.

Інформаційне бюро у Вашінґтоні має нового керівника

Вашінґтон (УІБ). — Довголітня директорка Українського Інформаційного Бюра у Вашінґтоні, мгр Катерина Чумаченко, яка своїми здібностями й активністю значно причинилася до розголосу української справи серед урядових чинників та членів Конгресу ЗСА, зрезиґнувала з свого становища, як інформують, з особистих причин. Вона пляную повернутися до Чикаґо і продовжувати студії на відділі бизнесової адміністрації в Чикаґському університеті і працювати над докторатом.

Становище, що його досі займала мгр К. Чумаченко, зайняв тепер Мирон Василик, який почав урядувати з 1-им липня ц.р. Він закінчив Кент Стейт університет у відділі бизнесової адміністрації із ступенем бакалавра і є випускником українознавчої „Рідної школи" у Пармі, Огайо.

Активний у студентському житті він був головою клівлендського відділу ТУСМ, та заступником голови Крайової ради ТУСМ. В додатку він був активним членом СУМ.

М. Василик є членом Американської асоціяції у справах продажу і був членом редакційного складу студентського видання Кентського університету. Він є членом 240-го Відділу УНС.

Появиться ще одна праця про голод

Вінніпеґ, Ман. (УВАН). — „Нація в боротьбі за своє існування в часі голодової облоги в 1933 році" — це назва нової студії, яка незабаром появиться в українській мові. Вона присвячена Великому голодові в Україні та акції українського народу поза кордонами ССCР, щоб промовити до совісти світу, що сталінський терор та голод мав намір винищити субстанцію українського народу в Україні. Був це також крик народу про допомогу для мільйонів вмираючих дітей, жінок та чоловіків.

Студія детально описує організовані акції крайових організацій в Канаді, ЗСА, Бразилії, Аргентині, українських колоній Праги, Парижу, Лондону, Брюсселю, Берліну, Відня, Женеви й інших еміґраційних скупчень.

Обширно змальовано мобілізаційну акцію українців Західньої України, Буковини, Закарпаття. Дальше з'ясовано акцію українців на терені міжнародних установ, як Бюро Нанзена, Міжнародний Червоний Хрест, Рада Ліги Націй, міжнародні жіночі організації, церковні тощо.

Цінним вкладом до цієї студії є низка історичних документів-меморандумів.

Студію цю опрацював д-р Михайло Марунчак.

Її можна замовляти у: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 456 Main St., Winnipeg, Man. R3B 1B6, Canada.

НА ВІЛЬНІЙ ОЛІМПІЯДІ

Українські тенісисти здобули золоту і срібну медалі

Українська тенісова екіпа (зліва): інж. Р. Ракочий, Д. Чорній, Т. Савчак, Е. Матківський, інж. І. Чума, Л. Матківська, О. Матківська, Л. Савчак і д-р З. Матківський

Торонто. — Сім українських молодих тенісистів — три чоловіки і чотири жінки — взяли участь в тенісовому турнірі, в одному із сімох видів спорту, які становили Другу Вільну Олімпіяду чотирьох поневолених Москвою народів, що відбулася тут від 2-го до 7-го липня.

Тенісовий турнір поміж українським, литовським, лотишським і естонським тімами відбувся в закритій залі у п'ятницю і суботу, 6-го і 7-го липня.

У висліді ігор кожний з кожним, чвірка українських дівчат здобула золоту медалю, а чоловіки — срібну. Змагання відбулися у двох сінґлях і подвійній грі.

Склад українських дружин: чоловіки — Юрій Гусаківський (Торонто), Денис Чорній (Ню Йорк) і Ерік Матківський (Ню Джерзі); жінки — Таня і Ліда Савчак (Пенсильванія), Люба і Оленка Матківські (Ню Джерзі). Опікуном дружин був д-р Зенон Матківський, організатором від українців був інж. Ігор Чума, а турнір перевів інж. Роман Ракочий ст.

У поодиноких змаганнях українська жіноча дружина перемогла лотишок вислідом 3-0 і естонок 2-1, але програла до литовок 1-2.

(Продовження на ст. 4)

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ЗГАДУЄ Ю. ШУХЕВИЧА

Вашінгтон. — У точному тексті проклямації президента Роналда Регена, яку він підписав в понеділок, 16-го липня, на відкритті Тижня Поневолених Націй в Білому Домі, він згадав поіменно, тільки одне прізвище — „самітнього героя" — Юрія Шухевича.

Дослівно у проклямації сказано таке: „Хоча вже двадцять п'ять років минуло від першого проголошення Тижня Поневолених Націй, важливість і значення його не зменшилося. Навпаки, воно сильно зросло — особливо коли інші народи підпали під комуністичне панування... В часі Тижня Поневолених Націй ми мусимо знайти час, щоб згадати усіх — і численні жертви, і самітніх героїв, усіх, і тих, що є жертвою бомбардувальників у Афганістані, і такі індивідуальности як ув'язнений український патріот Юрій Шухевич. Ми мусимо самі набирати сили від дій мільйонів борців за волю в країнах, зайнятих комуністами, як ось, наприклад тих, що підписали петицію про релігійну свободу в Литві, або членів „Солідарности", яких протести зв'язані з особистим риском і посвятою, яка зовсім незрозуміла для пересічного громадянина у вільному світі. Саме у їхній боротьбі за свободу ми можемо знайти справжній шлях до дійсного і тривалого миру".

Далі президент Р. Реґен підкреслює у своїй проклямації, що саме у демократичних принципах Америки стоїть оборона природних прав людини, та обов'язок за ці права упоминатися.

Проклямації Президента прислуховувалися численні представники народів, які стоять тепер під совєтським ярмом, а в тому велика українська група у якій, між іншими були: головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис, головні радні УНСоюзу Тарас Шмагала і Іван Іванців, голова СУК „Провидіння" о. шамбелян Степан Чомко, інж. Юрій Нестерчук, д-р Богдан Футей та інші. Усі вони гаряче оплескували слова Р. Реґена, особливо його безпосередню згадку про Юрія Шухевича.

У СВІТІ

СУД У ВАРШАВІ ЗАСУДИВ на 18 місяців тюрми Богдана Буяка, брата підпільного лідера „Солідарности" Збіґнєва Буяка. Західні кореспонденти відмічують, що засуд наступив годину перед проголошенням згоди уряду на амнестію для багатьох політичних в'язнів, якою уряд прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского хоче відзначити 40-річчя комуністичної влади в Польщі. Суддя визнав Б. Буяка винним за влаштування антиурядової і забороненої демонстрації у Варшаві в грудні минулого року для відзначення робітничих розрухів в 1970 роках, у яких загинуло 50 робітників від куль поліціянтів. Речник уряду Єжи Урбан заявив на пресовій конференції, що плян про амнестію буде вкороті переданий на розгляд парляменту, в кожному разі ще перед ювілеєм.

СОВЄТИ ВИРІШИЛИ САМІ відпружити ситуацію між ними і Швайцарією. Розпочалося з того, що на швайцарському кордоні раптом появився совєтський дев'ятитонновий грузовик, щільно закритийількома замками. Речники совєтської амбасади, на запитання прикордонників заявили, що це „дипломатичний ладунок" і „деякі меблі призначені для амбасади". Очевидно, швайцарці не прийняли совєтського вияснення і домагалися перевірки грузовика. Справа опинилася в Москві і звідти прийшло зарядження завернути грузовик назад до Східньої Німеччини без дозволу на перевірку. Швайцарці з полегшею відітхнули, бо вони вважали перевірку чистою формальністю, а совєти мабуть намагалися перепачкувати до тієї невтральної країни якісь секретні машини для підслуховування і шпигунства.

ІРАНСЬКІ ЕКСТРЕМІСТИ, ділом яких було захоплення американської амбасади в Теграні 4-го листопада 1979 року, систематично публікують у формі книжок всі захоплені ними в амбасаді ЗСА документи. Досі появилося 30 книжок у м'якій оправі, так званих кишенькових, але „публіцистична" праця прихильників релігійного фанатика аятолли Хомейні ще не закінчена. Деякі документи були знищені працівниками амбасади і викинені на смітник. Але їх іранці визбирали до останнього клаптика і, зліпивши докупи, включили до видань. Політичні кола на Заході звертають увагу, що людська злоба і ненависть, в тому випадку до З'єднаних Стейтів Америки, не має меж.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) перепачковуванням кокаїни до З'єднаних Стейтів Америки з метою здобути тверду валюту і нищити здоров'я американської молоді, займаються високопоставлені лідери нікараґуанської хунти. Пов'язаність сандіністів з торгівлею наркотиками виявилася під час допиту пілота приватного літака, який два рази денно їздив до засекреченої місцевости в Нікараґуа, зустрічався там з лідерами хунти і повертався з „ладунком" до Фльориди. У Фльориді кокаїну перебирали також агенти сандіністського режиму і роповсюджували її за посередництвом американських підпомагачів.

СОВЄТСЬКА ЖІНКА, 36-річна космонавтка Світлана Савицька, полетіла у стратосферу з двома іншими космонавтами на міжпростірному кораблі „Союз Т-12". Перший раз вона летіла в 1982 році. Два інші совєтські космонавти це: полковник Владімір Джанібеков, 42 роки, і Іґор Волк 47 років. Джанібеков вже четвертий раз летить на подібних кораблях совєтської конструкції.

ГАЗЕТА „ПРАВДА", ОРГАН ЦК КПСС, повідомила 17-го липня ц.р., що аж 33 відсотки совєтських сколективізованих господарств є неприходовими сільськогосподарськими підприємствами і втримуються тільки завдяки субсидіям республіканських і всесоюзного урядів. Не зважаючи на дуже строге зарядження компартії, Ради Міністрів і Верховної Ради СССР, щоб керівники колгоспів знаходили шляхи для фінансового балянсу своїх господарств, все більше й більше колгоспів попадають в довги і то більш приспішеним темпом, як в минулому десятиріччі. Звідомлення в „Правді" є рідкісне, бо совєти переважно ховають свою „мізерію" від очей світу і закутують її „державною таємницею".

ДИПЛОМАТИЧНІ ДЖЕРЕЛА з Ню Делі повідомляють, що совєтські літаки перевели знову рейди на скупчення антикомуністичних партизан і заселені цивільним населенням пункти в Афганістані. Від запальних бомб загинуло тим разом 18 осіб, а кількасот були поранені. Часта стрілянина відбувається в поблизу Кабулю, столиці Афганістану, кажуть спостеріґачі і роблять висновок, що повстанці за всяку ціну хочуть вдержати свої випадові гнізда в околицях столиці, біля якої сконцентровано багато совєтського війська і цивільного [illegible] апарату.

УРЯД САНДІНІСТІВ в Нікараґуа проголосив, що дотеперішній лідер хунти Даніель Ортеґа Саавердра старатиметься про пост президента країни у виборах, які відбудуться там 4-го листопада ц.р. На віцепрезидента хунта висунула другого свого лідера Серґіо Раміреза. Офіційне повідомлення про номінації було подане контрольованими сандіністами засобами масової інформації і підтверджене міністром внутрішніх справ Нікараґуа Томасом Борґе.

В. МОНДЕЙЛ — КАНДИДАТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗСА

В. Мондейл

Сан Франсіско, Каліф. — На третьому дні Конвенції Демократичної партії, яка, як відомо, відбувається тут у великому Москоні Сентер, колишній віцепрезидент за президентури Джиммі Картера, Волтера Мондейл отримав номінацію своєї партії на Президента З'єднаних Стейтів Америки і осінню цього року змагатиметься за цей найвищий в Америці пост з теперішнім президентом Роналдом Реґеном, кандидатом на перевибір від Республіканської партії.

Не зважаючи на заходи, які робили два інші кандидати на президента, сенатор Ґері Гарт і проповідник Джессі Джексон, щоб зупинити номінацію Мондейла у першому голосуванні, партійні „боси" зуміли настільки опанувати ситуацію на залі Конвенції і поза кулісами, що вони фактично виелімінували загрозу двох інших кандидатів і, як здогадуються, заставили їх посередньо, вже під час виголошення ними конвенційних промов, визнати потребу єдности в партії і підтримати фаворизованого партійним проводом кандидата В. Мондейла.

Напередодні процедури вибору кандидата довшу промову на Конвенції виголосив другий з черги кандидат на президента, який „привіз" до Сан Франсіско біля 1,230 делеґатів здобутих у довгому передвиборчому процесі, сенатор з Кольорадо Г. Гарт. Він, як і його попердники, визнав потребу єдности, спрецизував свою теорію перебудови цілої державної системи ЗСА і „скерування Америки на більш гуманні рейки", назвав себе найбільш компетентною людиною, яка може перемогти у виборах, Р. Реґена, заповідав тісну співпрацю з іншими країнами світу, зокрема із Совєтським Союзом у поборенні голоду в недорозвинених економічно країнах, закликав до ліквідації расової й іншої несправедливости, замороження продукції нуклеарної зброї, зменшення до мінімуму цієї зброї поза кордонами ЗСА, позитивно оцінив вибір конґресменки Джералдін Ферраро на віцепрезидента і висловив жаль, що це не він її найменував, заповідав визнання повних прав для жінок (ЕРА) і в кінці приобіцяв, що, не зважаючи на вислід номінації, працюватиме непосильно для повалення Р. Реґена в листопаді цього року. В кінці своєї 45-хвилинної, на думку аналітиків досить нудної промови, Гарт заявив, що „якщо не тепер то в майбутньому молодше покоління таки прийде до влади і внесе свої нові ідеї не тільки до Демократичної партії але для запровадження основних змін у політичній структурі ЗСА. Коментатори відмітили, що виступ Г. Гарта нікого не здивував, особливо тих, які вже знали про його політичну філософію. Гарт, як відомо, є людиною скрайньо-ліберальних поглядів у всіх відношеннях, навіть у справі оборони. Кількаразове повторення слів „не конфронтація, а пертрактація з СССР" говорять самі за себе. Не зважаючи на це делегати, особливо делегати молодшого віку, на яких спирався у передвиборчій кампанії Гарт, вітали його стоячи майже 20 хвилин і перeривали його промову сльоганами: „Ми хочемо Гарта!"

В. Мондейл, отримавши номінацію Демократичної партії, вже почав підготовляти „нову виборчу стратегію", як це він сам заявив кореспондентам, проти президента Р. Реґена з особливою увагою на південні стейти, які по традиції все голосували за республіканським кандидатом.

Конвенція закінчилась в четвер, потвердженням Дж. Ферраро на віцепрезидента і заключною реторикою, до речі, запозиченою з минулого.

В АМЕРИЦІ

ОПИТУВАННЯ ҐАЛЛУПА, закінчене в неділю, 15-го липня ц.р., виказує, що президент Роналд Реґен і віцепрезидент Джордж Буш мають на 14 відсотків більше прихильників, як кандидати Демократичної партії. Конкретно 53 відсотки опитуваних є за продовжуванням теперішнього правління, а 39 відсотків бажає зміни на демократичний табір.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо, повернувшись після своєї промови при відкритті демократичної Конвенції до Олбані, заявив, що він відкинув пропозицію вести передвиборчу кампанію для Волтера Мондейла по цілій країні. Квомо уважає, що він повинен працювати лише для населення свого стейту і тут він може працювати для Демократичної партії та її кандидатів.

СЕНАТОР ФРЕНК ЛОТЕНБЕРҐ з Ню Джерзі заявив прилюдно, що час полагодити непорозуміння між чорними і жидами в Демократичній партії, а почати працювати спільно проти єдиного ворога, яким є Адміністрація Роналда Реґена.

В ГОРАХ МОНТАНИ невідомі „гірські люди" схопили одну із американських першунок у зимовому двозмагу, Карі А. Свенсон, прив'язали її до дерева і прострілили, а відтак вбили її приятеля, що шукав за нею, та втекли. Важко поранена К.Свенсон, якій 23 роки, зізнала, що двох мешканців гір пірвали її в неділю, як вона вправляла біг недалеко гірської фарми, де працює. Приятелі К. Свенсон, шукаючи її, натрапили на місце де вона була прив'язана до дерева ланцюгом і при сутичці бандити вбили Елена Ґолдстіна. Бандитів досі не знайшли.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН підписав закон, яким ограничується тим стейтам допомогу на будову доріг, які не впровадять заборони продажу алькоголю молоді до 21-го року життя. При церемонії підписування закону були присутні секретар транспорту Елізабет Г. Дол та Кенді Лайтнер, жінка, що втративши дочку, яку забив автом п'яниця розпочала крайову акцію проти тих, що ведуть в п'яному стані автомобілями та заснувала організацію „Матері проти п'яниць-водіїв".

ЧЛЕН ПОЛЬСЬКОЇ ДРУЖИНИ інвалідів, що брав участь у міжнародних змаганнях для інвалідів на Лонг Айленді, в минулом місяці, втік в навечер'я від'їзду його дружини до Польщі та просить тепер право азилю на терені ЗСА. 20-літній спортовець, Едвард Слівінскі, який має ампутовану одну ногу живе тепер на Лонг Айленді під опікою ФБІ. Він здобув у змаганнях золоті та срібні медалі, але причини його бажання залишитися в ЗСА не виявив.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Надії на зміну

Велике світове зібрання представників протестантських, англіканських, православних та інших Церков, які творять найбільшу у світі екуменічну організацію під назвою Світова Рада Церков, обрали на свого чергового духовного лідера пастора Еміліо Кастра, уруґвайця, співосновника так званої визвольної теології, методиста і церковного та громадського активіста.

Отець Е. Кастро замінить на цьому пості д-ра Філліпа Поттера і старатиметься, як завважують спостерігачі, більше об'єднати інтеґровані Церкви і релігійні громади, які, очевидно, мають різні погляди на дотеперішню лінію керівництва, дуже часто контроверсійну і сильно критиковану багатьма лідерами політичного світу. Наприклад, Світова Рада Церков допомагає матеріяльно африканським і азійським визвольним рухам, контрольованим Москвою чи Пекіном, або потиху схвалює масові поїздки релігійних делеґацій до Совєтського Союзу й інших комуністичних держав.

Обравши латиноамериканця своїм головою, помірковані, і консервативні церковні кола, які досі не мали великого голосу у вирішуванні політики цієї організації, надіються на зміну загальної настанови СРЦ і зменшення впливу Російської Православної Церкви, яка досі домінувала над вирішенням важливих справ Ради.

Попередній генеральний секретар д-р П. Поттер, як виглядає з дотеперішньої діяльности Світової Ради Церков, не міг дати собі ради з натиском Москви і деяких її спільників, а крім того він, індієць з походження, сам дуже часто симпатизував визвольним рухам, виключаючи при тому антикомуністичні організації, які діють за Залізною заслоною і у розсіянні у вільному світі. Він скеровував СРЦ більше на харитативний відтинок, бо його боліли проблеми держав так званого Третього світу і домінація білої раси в Південно-Африканській республіці, але він недобачав проблем, які існують в комуністичному світі на відтинку національних і людських прав.

Політичну активізацію, кажуть церковні спостерігачі, особливо було помітно серед делеґатів Ради у Ванкувері, Канада, в 1983 році, де панувала абсолютна домінація Російської Православної Церкви і афілійованих з нею Церков.

На протязі останніх 11-ти років о. Е. Кастро очолював комісію Ради для справ поширення Євангелії, і дуже часто з болем серця проповідував потребу єдности серед християн, якої, на жаль, і до сьогодні немає. Чи йому вдалося осягнути цю єдність, маючи до діла із підривними чинниками совєтської урядової Церкви, тяжко сказати, але спостерігачі й аналітики не передбачають для нього світлої майбутности.

А. Білик і Ю. Повстенко

ВІД САМАНТИ СМИТ ДО „РЕЛІГІЙНОЇ СВОБОДИ"

Пригадуєте Саманту Смит? Симпатичну дівчинку, яка минулого року подорожувала по Совєтському Союзі на запрошення Андропова? Майже кожний американський щоденник, а їх у нас є понад 1,700, друкував статті про неї. Її можна було бачити також кожного вечора на екранах кожної станції телебачення (їх у нас є понад 1,000) під час її двотижневої подорожі до Совєтського Союзу, вже не говорячи про те, що про неї і її подорож на протязі двох тижнів без кінця рапортували 10,000 радіостанцій у нашій країні. Який геніяльний трюк совєтських діячів від пропаґанди!

Такі ситуації, з'являються раз на декаду, якщо не рідше. Але коли це стається, нам тяжко з такою пропаґандивною стихією боротися. Фактично ми не можемо сказати нічого поганого про Саманту. Їй була дана можливість Андроповим і вона її використала. І її за це не можна осудити. Її також не можна осудити і навіть за те, що вона, опираючись на свою раптову популярність, написала книжку про свою подорож, бо як би ми її за це засуджували, ми заперечили б давно відому істину, що ЗСА є країна можливостей, в яких кожний може бути дуже успішний.

Але коли ми читаємо в пресі або в книжці про Саманту Смит, ось що ми можемо і (мусимо) зробити: ми можемо прийти до газети, радіостанції чи станції телебачення, які про неї говорили, і сказати: „Я є представником американців українського походження в нашому місті, і ми хочемо розповісти вам про Совєтський Союз, якого Саманта Смит ніколи не бачила. Ми хочемо розповісти вам про систематичний ґеноцид українців у їхній батьківщині, їхньої мови, їхньої культури і їхніх релігій..." І наша думка є настільки ж основна, як і Саманти Смит, бо ЗСА є також і нашою країною. Мала Саманта не має проблем висловлюватись, як вона хоче — чому ж не можемо цього робити ми? Вірніше кажучи — ми мусимо це робити, бо без зареєстрованої нами в світі громадської думки про стан речей в Україні ми фактично не маємо права рахувати себе свідомими українцями!

Що в дійсності криється за висловом „Свобода релігії" в СССР?

Серед деяких кіл у ЗСА панує ще й досі думка, що в Совєтському Союзі процвітає свобода релігії. Точно так, як і в справах Саманти Смит, геніяльна машина совєтських спеців від пропаґанди використовує корінних американців щоб розповсюджувати серед населення Америки свою брехню. Тільки у даному випадку ситуація є багато більше загрозлива — на цей раз інструментом пропаґандивної машини СССР є не мала дівчинка, а герозвісні 266 делеґатів Крайової Ради Церков (на нашу думку і сама КРЦ), які щойно, повернувшись із бутафорної візити до Совєтського Союзу, заявили засобам масової інформації ЗСА, що в СССР є „повна свобода релігії".

Так, добре змащені колеса машини пропаґанди СССР зрушилися з місця внаступі на 1000-річчя Християнства. Ви не помилилися — 1000-річчя нашого християнства — християнства України. І якщо наша пасивність дасть можливість Совєтській Росії бути успішній в її пропаґанді на вільному, але не завжди розумному Заході, для нас, українців, наслідки цього будуть нищівні. Вони хотять вибити з-під нас самі фундаменти, на яких побудоване організоване життя українців — наші Церкви. Наприклад: якщо совєтська Росія переконає світ, що Російська Православна Церква була створена в Київській Русі, в якому положенні опиняться усі українські православні деномінації, за що тоді гинули на Соловках наші єпископи, священики і вірні і який шанс матимуть вільні католики-українці, щоб римський Папа погодився на український патріярхат?

Нагромадження почалося минулого року, коли телекамерою Ен-Бі-Сі було дозволено в СССР фотографувати церкви, повні віруючих. В результаті з'явилася спеціяльна програма Ен Бі-Сі про релігію в СССР. Ця програма могла б бути зроблена і самим апаратом пропаґанди СССР, але тільки, хто б тоді висвітлював її на екранах телебачення в Америці?

Цього року це поширює і горезвісна 266-членна делеґація від Крайової Ради Церков, яка щойно повернулася з СССР зі заявою, що там є „повна свобода релігії".

Усім нам свідомим українцям на Заході ясно, як — Божий день, що такі враження привезли делеґати і репортери з СССР на основі прекрасно влаштованої бутафорії майстрами від совєтської пропаґанди. Але що ж робити, як протидіяти цій явній брехні, скерованій на маси населення ЗСА совєтською пропаґандивною машиною за посередництвом професійних невігласів з нашої країни, які, самі не знаючи того, стали зручними інструментами в руках кремлівських пропаґандистів?

Перш за все ми мусимо зрозуміти, що це дає нам знову причину йти до засобів масової інформації з правдою про Україну. Звичайно, що делеґати бачили церкви заповнені людьми під час Служб Божих. Але

(Продовження на ст. 4)

Д-р Юліян Гутник

Обережно зі соняшними купелями

Почалося літо; заповнюються літні пляжі та береги відсвіжуючих озер та рік. Всюди панує гомін, сміх-радість. Діти будують замки з піску, старші громадяни вирішують світову політику, а ще старші від них згадують як то колись було, жіноцтво обговорює моду, дітей, внуків тощо.

Виставлені тіла з мінімальним накриттям міняють свою білу барву на колір прижарених вареників. Ідуть перегони, хто скоріше і більше загорить; нова мода захопила світ без огляду на вік, об'єм тіла чи стать. Всі загоряють від голови по п'яти, червоніють, темніють аж до темнобрунатного кольору. Безстережно втягають, всотують, у себе соняшне проміння, не усвідомлюючи собі на яку небезпеку, а навіть смертельні наслідки вони виставлені.

Благодатне сонце, без якого не можна уявити собі життя, дає нам світло і тепло, воно є джерелом енергії і символом радости. Але воно так само є небезпечне, бо висушує, палить та виділяє смертоносні промені. Крім видимого світла, висилає на землю і невидимі промені Пулюя (рентґенові або екс-рей), короткі і довгі ультрафіолетові промені, інфрачервоні промені і радіяційні хвилі. (Пулюй український учений, який перший відкрив смертоносні проміння, а за ним пізніше французький учений Рентґен, за яким дехто називає ці промені.).

Проти тих дуже небезпечних променів наша земля має свою охорону. У стратосфері є охоронна верства озону; вона абсорбує промені Пулюя як і більшість коротких і довгих променів. Дальша охоронна зона — це хмари, які можуть невтралізувати приблизно 20 відсотків променів. Давніше була теорія, що найнебезпечніші є короткі-ультрафіолетові промені, які є найактивніші між 11-ою і 3-ою год. полудня. Найновіші досліди, однак, доказують, що і довгі ультрафіолетові промені, які є присутні протягом цілого дня, є так само небезпечні, як короткі і промені Пулюя! Всі вони є ракононосні (карциногенні). Дехто помилково думає, що тінь повністю охороняє від радіяції. Ультрафіолетові промені відбиваються від поверхні землі і розпорошуються по всій околиці, але їхня сила зменшується на одну четвертину прямого опромінення. Почуття горячі та потіння, тобто виділення води і тепла з тіла, спричинюють інфрачервоні промені.

Розгляньмо зміни і пошкодження, які виявляються в наслідок соняшного проміння на поверхні тіла — на шкірі. Шкіра має кілька верств, які складаються із пружних, елястичних волокон і специфічних клітин. Перша, верхня, є охоронною, у дальших глибших знаходяться лімфатичні судини, нерви і товщі. Процес загоряння починається, коли тіло є виставлене на кількагодинну радіяцію. Біль і червоний колір шкіри походить від опіку ультрафіолетових променів, які пошкоджують близькі до поверхні шкіри клітини, спричинюючи розширення кровоносних судин, їх збільшення і опухи, порушення нервових клітин, топлення товщу в шкірі та виділення води і мінералів із організму. Тіло починає завзяту боротьбу проти пошкодження шкіри. У спеціяльних клітинах шкіри витворюються маленькі піґменти темнобрунатного кольору, звані меланоми, які виступають на поверхню, міняючи колір шкіри.

В ясношкірих появляються темні, печінкові плямочки, звані веснянками. Після дальшого загоряння появляються темні шкірні плями, т. з. актинік кератозіс, з яких пізніше, в процесі пізнішого загоряння і нагромадження меланоми, постає рак шкіри, званий меланома. Пошкоджуються і пружні шкірні волокна, які стягаються, і одночасно наступає втрата товщу, шкіра висушується і морщиться. При наглому і надмірному загорінні, верхня верства шкіри спалюється і злущується, при чому людина відчуває біль, подібний до болю від попечення вогнем. У наслідок втрати жиру і пошкодження пружних шкірних волокон постають зморщки, міняється вигляд шкіри і людини виглядає старшою. Шкоди зазнають також очі, бо ультрафіолетові промені викликають зміну протеїни в очній сочці, що спричинює нагромадження жовтого піґменту. Цей піґмент охороняє очну сітківку від соняшних променів. Надмірне нагромадження піґменту в очах, після років загоряння, спричиняє в більшості випадків катаракту. Ультрафіолетові промені Полюя, можуть міняти дезоксирибонуклеїнові кислоти клітин викликаючи зміни, пов'язані з раком. Вони теж впливають на ослаблення імунітету організму. Це пояснює, чому вірусові інфекції, як віспа чи гарячкові міхурчики появляються під впливом сонця. Імунологічна система грає велику ролю в боротьбі проти росту опухів (туморів), її пошкодження послаблює оборонну спроможність організму боротись проти недуг.

Приблизно 80 відсотків рака шкіри походить від соняшного опромінення. Їх найчастіше находимо на голові, шиї, ногах. Лікування, коли своєчасно виявити рака, переводиться легко хірургічним способом. Минулого року було нараховано більш 400,000 таких операцій. У дружини президента Реґена усунули з лиця пару кератоз, щоб запобігти виникненню ра-

(Продовження на стор. 4)

Олександер Татомир

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА

Дзвеніть слова живі, дзвеніть! Лунайте скрізь пісні чудові
На славу тих років століть, що гомоніли в місті Львові!

(Марія Косович)

I.

В часі, коли комуно-московський окупант грабує та нищить наші культурні скарби на рідних землях, а кращих синів і доньок України — творців цих культурних надбань — кидає в казамати, „психушки" й концтабори, або їх підступно вбиває, нашим священним обов'язком у вільному світі є зберігати багату українську релігійно-національну спадщину й передавати її грядучим поколінням.

Вірні цьому обов'язкові колишні учениці гімназії Сестер Василіянок у Львові в знаменито оформленому та пребагатому змістом збірнику п. н. „Пропам'ятна книга" зберегли пам'ять про одну із найкращих виховних інституцій для дівчат на Західніх Українських Земель у Львові. Ця інституція в роках 1906-1939, під проводом зразкових педагогів, дала українському народові сотні високоідейних жінок, що для нього невтомно трудилися, а в потребі й жертвували своє життя. Вони визначалися глибокою вірою та мораллю, були добрими дружинами та матерями, суспільними та професійними робітницями, заблистіли в науковій, мистецькій і літературній ділянках. Багато із них ще сьогодні очолює різні релігійні та громадські організації, або є творцями української культури. Ці жінки йдуть крізь життя з печаттю духа Великого Митрополита Андрея Шептицького, що по-батьківськи піклувався ними у дівочій школі.

„Пропам'ятна книга гімназії Сестер Василіянок у Львові" — це чепурне видання на 334 сторінки друку, у твердій червоній оправі, з мистецькими золотими написами, з багатим і різноманітним змістом та численними документальними знімками.

Заходами редакційної колеґії, що в склад її увійшли: Василь Лев-голова, Анна Кобринська, Дора Рак, Стефанія Бернадин, Лідія Дяченко й Ольга Дзядів та коштом фонду колишніх учениць гімназії, Наукове Товариство ім. Шевченка видало цю прекрасну книгу в 1980 році у Ню Йорку.

Фронтові сторінки збірника прикрашують два великі портрети Митрополита Андрея та Патріярха Йосифа, а далі йдуть: Історичний огляд гімназії під австрійською, польською і большевицькою окупаціями, програми й методи навчання, списки шкільних підручників, імена директорів, вчителів і учениць, матуральні кляси в 1914-1939 роках, з додатком двох десятирічок за совєтської влади, сильветки визначних педагогів і учениць, що згодом стали видатними письменницями, журналістками й мисткинями, численні документальні світлини, резюме в англійській мові, покажчик імен і прізвищ, зміст книги й зразки матуральних свідоцтв в українській і польській мовах.

У різноманітному змісті можемо вирізнити три основні жанри: історичний, мемуарний та документальний.

Минуле гімназії

Для кращого познайомлення нашого громадянства з минулим цієї унікальної виховної інституції подаємо за Петром Ісаєвим, Анною Кобринською та Іванною Бобяк її короткий історичний огляд: З ініціятиви „Клюбу русинок" у Львові доручено вчителям Академічної гімназії зорганізувати першу українську дівочу гімназію. Для цього завдання у 1906 році створено окремий Комітет під проводом о. д-ра Спиридона Кархута. За згодою та на доручення Митрополита Андрея ігуменя Володимира Філевич з радістю привітала цю постанову і ще того року відкрито дівочу школу.

Перший учительський збір складався з о. С. Кархута, п'ятьох професорів, однієї вчительки й однієї монахині. В першій клясі, разом з підготовчим курсом, було 35 учениць. У 1907 році гімназія одержала право прилюдности. Школа та інститут приміщувалися у двох домах при вулиці Длуґоша. У 1914 році було вісім кляс та 178 учениць і тоді відбувся теж перший іспит зрілости. В 1926 році перенесено гімназію до двоповерхового модерно устаткованого будинку.

Після Першої світової війни кількість учениць зросла до 400, але у 1934 році знову число учениць зменшилося до 226. Однією з причин цієї зміни було заснування дівочої гімназії „Рідної Школи" та середньої торговельної школи для хлопців і дівчат. У міжвоєнному часі вчительський збір гімназії збільшився до 40 осіб. В наслідок бойкоту ученицями вищих кляс польського державного свята „3 мая" в 1934 році школа втратила право прилюдности, яке згодом тільки частинно відзискала.

(Закінчення буде)

Іван Р. Костюк

„ОЛЬЖИЧІВКА"

I.

Так називають у скороченні оселю ОДВУ (Організація Державного Визволення України) ім. Олега Кандиби— Ольжича. Вона розположена в горах Поконос, на горбовині, побіля гористого містечка Лігайтону в пенсильванійському стейті, не цілих сто миль у віддаленні від центру Філядельфії, сто миль від Трентону та не більше від Гаррісбурґа й Скрентону. А вже зовсім близько до таких місцевостей як: Аллентавн, Бетлеґем, Істон, Стравзбурґ, Гейлзтон, Тамаква, Магоні, Ситі, Шенандоа, Паттсвіл, Лебанон і Редінґ, де живуть українці, колишні пенсильванійські вуглекопи та їхні нащадки. Догідний доїзд до оселі: пенсильванійським тирнпайком („норд екстеншен") з півдня і півночі, 209-ою із заходу і сходу та шляхами позначеними чч. 22, 45, 222, 309, 443, та 895-ою, разом з іншими дорогами, що перехрещуються поблизу оселі, роблять „Ольжичівку" однією із кращих наших посілостей на Сході ЗСА. Про цю оселю була обширна стаття д-р Наталії Пазуняк в „Свободі" ч. 145 з датою 3-го серпня 1983 року („Двадцятип'ятиріччя Оселі ім. О. Ольжича").

На східньому побережжі ЗСА, над Атлантійським океаном, віддавна існує також і така місцевість, що має назву Вайлдвуд—Крест в якій від років, під час літніх вакацій відпочивають і в розбурханих хвилях океану купаються та на чудовій піщаній пляжі, на сонці вигріваються сотні й тисячі українських туристів з ЗСА й Канади. І тут щороку, а вже найбільше цього року, туристика цвіте-процвітає! Про це могли б розказати українські підприємці — власники цілої низки пансіонів, відпочинкових домів, мотелів і готелів, що мають „своїх" гостей, які кожного року сюди приїздять на відпочинок і на підкріплення свого здоров'я (і дехто шукає щастя в касинах гри у близькому Атлантік Ситі...), збагачуючи цим робом „стан нашого посідання". Правда, були ще на на східньому побережжі ЗСА й інші оселі як ось: „Черче-вілледж" біля Трентону, „Веселка" біля Філядельфії, „Українське село" біля Бавнд Бруку в стейті Ню Джерзі, (в деяких ще дальше мешкають) постійні жителі й куди приїздили українські туристи. Та як це, звичайно, в Америці буває, сьогодні по них залишилися лише спомини.... Отож, не збіднюймо себе.

* * *

Та ціллю цих рядків не є рекляма для наших осель і підприємств. Товчком до написання цього репортажу є імпреза, яка відбулася на „Ольжичівці" з нагоди її 25-ти ліття, в суботу й неділю, 6-7-го серпня ц. р., про що й писала д-р Н. Пазуняк і до багаточисельної участі у цьому відзначенні читачів „Свободи" гарячо запрошувала.

Користуючись нагодою, що моя, від сорока п'яти років законна жінка „Хельця" (Галина Василівна Полотнюк), оце вже другий рік під ряд на „Ольжичівці" разом зі знайомими панями з Трентону й Філядельфії „вакаціонує" й каже що їй тут так добре, неначе в раю, завіз я її туди в гарячий і вологий день (100 градусів Фаренгайта і 75 відсотків вологости в повітрі!) У суботу, 6-го серпня ц. р. і сам „раював" там на протязі трьох днів. А яке це „раювання" було — якщо цікаві, читайте далі.

Дякуючи моєму сусідові й товаришеві від військової їдунки, добрязі Славкові Палатайкові з міста братньої любови — Філядельфії, який, будучи „авто-ділером" у Квекертавні, Па., (на 50 миль від Трентону, Н. Дж.), вже вдруге обдарував мене добрим „конем" („Меркури-Монарх"), зверставши точну сто миль з-під моєї хижі над річкою Делавар в Трентоні — 95-ою і завжди ще розбудовуваним пенсильванійським тирнпайком та його північною відногою, за півтора години ми з дружиною були вже на місці — На „Ольжичівці"! Розтаборившись у вигідних кімнатах модерного й на доброму місці побудованого мотелю „Наталія", що то його управа оселі закупила в минулому році від попереднього власника, ми пішли на оглядини оселі. За двадцять п'ять років свого існування вона не багато змінилася. Ця сама чудова гірська природа, ці самі довколишні горбовини, ці самі крислаті дерева, смереки, сосни, плакучі верби й замріяні берези, а серед них фіґуральні туї, декоративні, квітучі багатими кольорами кущі й тини (залишки по давньому власникові — багатієві цієї посілости). Немає тільки головного будинку, колишньої палати, в якій мешкали давні власники й де знаходили прибіжище наші численні відвідувачі оселі й постійні жителі літники-вакаціонери. Вона, подібно як і на „Верховині", впала жертвою пожежі в листопаді 1981 року. Лише частина будинку залишилася на згарищах, біля яких пораються (та не дуже й поспішають) наші студенти, „сезонові робітники".

Зате оселя збагатилася на велику, простору залю, що разом з побічними будинками, в яких приміщується „бара" і прибічна простора кімната на з'їзди, сходини й де можна найти прохарчування під час многолюдних імпрез — надають оселі прикрасу, важливість та матеріяльну вартість. Разом з новопридбаною „Наталкою" — мотелем і окремим будинком, у якому приміщується простора й модерно вивінувана їдальня, включно з окремим купальним басейном та поблизькими дачами, серед яких вирізняється гарна, в баварському стилі побудована хата, що є власністю українців — Голінатих-Прончаків з Філядельфії, а над усе прекрасна гірська панорама, багато зелені й чисте, нічим не засмічене й ненасичене гірське повітря — оце все, чим притягає до себе навіть найбільш вибагливого глядача, відвідувача, чи кожночасного туриста й літника, що шукають тут відпочинку на два — три тижні, втікаючи від щоденних гараздів і зайнять у великих, засмічених і „заполюшених" та під сучасну хвилину й не зовсім безпечних міст.

Це все? Та ні! Бродячи по оселі гарно вимощеними асфальтовими доріжками, відпочиваючи на кріслах і лавках, розміщених в тіні дерев, гуторячи зі зустрічними приятелями і знайомими, ви не можете поминути гарної хоч і невеличкої каплиці-церковці, що притулилася зі своєю дзвіницею на горбочку, серед крислатих дерев при колишньому головному в'їзді на оселю. Її збудовано у 1960 році. Спершу вона була прикрашена модерними, може надто модерними, як на наше середовище, картинами святих, ангелів і пророків кисти таланов итої малярки Ніни Климовської. Згодом їх замінено „більше побожними" картинами. Тут, у цій церковці, кожної неділі й свята відправляються Богослуження. Останніми роками доїздить сюди із сусідньої парафії у МекАду, неструджений трудівник у Христовому винограднику, колишній духовний капелян ІДУ-УНА о. крилошанин Богдан Левицький. Ліворуч церковці, на високому підвищенні сумує могила з великим дерев'яним хрестом, що її у 1958 році висипали й борцям за волю України присвятили наші дивізійники з інж. полковником Михайлом Ліщинським у проводі.

А над цими просторами „Ольжичівки" (разом 417 акрів землі!), по середині оселі, серед високих дерев і в тіні декоративного дерева, що своїми віттями звисаючими до землі прикрашує усе довкілля — домінує на високому постументі, серед живих квітів пам'ятник — погруддя тому, хто геройською смертю віддав своє життя за волю батьківщини й якого ім'ям названо оселю: Олег Кандиба-Ольжич. Пам'ятник роботи Михайла Черешньовського поставлено і посвячено в липні 1977 року, у той час, як серед членів ОДВУ не було ще „відщепленців", а й серед філядельфійської громади була згода в сімействі. Посвячення пам'ятника відбулося серед багаточисельної співучасти українського громадянства. Присутніми були також вдова й син Олега, а головну промову виголосив тоді голова ПУН — Олег Штуль-Жданович.

Подаючи цей короткий опис оселі, не можна поминути чи не найважливішої ділянки її діяльности. Це кожнорічні літні табори для української молоді, що не маючи спроможности побувати на пластових, сумівських, одумівських, та інших літніх таборах, як ось сиротинця Сестер Василіянок у Філядельфії, знаходять тут кожного року під проводом й опікою фахових педагогів й виховників не лише відпочинок, відпруження від щоденних шкільних зайнять, а може й домашніх злиднів, але, навчаються тут української мови, співу, танків, історії й географії України а у спортових грах, прогулянках і пізнаванні природи набувають фізичної заправи.

Ініціяторкою й першою організаторкою літніх таборів, що під опікою УЗХ (Український Золотий Хрест) і ОДВУ проводяться на оселі кожного року, була у 1958 році неструджена виховниця й організаторка української молоді, сл. п. громадська і пластова діячка, пл. сен. Оксана Генгало.

(Продовження буде)

ФУНДАЦІЯ ІМ. О. ОЛЬЖИЧА...

(Закінчення зі стор. 1)

Другою дополудневою сесією, що була присвячена розглядові суспільних рухів в Україні в цьому сторіччі, проводив проф. д-р Всеволод В. Ісаїв з Торонтонського університету. Молодий дослідник цих рухів Юрій Божик з того ж таки університету допівідав на тему: „Студентство й селянство як нові кадри в національному русі". У противагу до проф. С. Горака, доповідач уважав, що на початку цього сторіччя соціялізм відогравав велику ролю у формуванні революційних рухів і було великим недомаганням те, що в Україні соціялізм обмежувався до інтелігенції, включно із студентством, але не доходив він до найчисельнішої суспільної верстви — до селянства. Тому соціялістична Українська Центральна Рада не мала органічного оперття на селянстві. Ддуга доповідачка в цій сесії — д-р Марта Богачевська-Хом'як професор історії в Мангаттенвилл коледжі й дослідниця Крайової Фундації для гуманістичних наук, розглядала „Участь жіноцтва в українському громадському житті". Вона наголосила, що годі підходити до жіночих рухів у Східній Европі на початку цього сторіччя з точки погляду теперішнього розуміння боротьби за рівноправність жіноцтва в Америці чи Західній Европі. А все ж, українське жіноцтво було в передових лавах цього руху в минулому, а зокрема вказувало воно шлях російським жінкам.

В дискусії піднесено питання термінології: чи не слід було б перестати вживати в англійській мові терміну „пезант" на означення українського „селянина", тим більше, що в Америці ніхто не називає хлібороба „пезантом", що звучить принижуючо. Українським науковцям варто було б подумати про це.

Третя з черги сесія (перша після обіду) була присвячена темі „Релігія в модерній добі України" й керував нею д-р Мирослав Лабунька, професор історії ЛяСалл коледжу. Автор багатьох розвідок і міжнародно визнаний науковий спеціяліст у справах релігії в СССР, проф. д-р Богдан Р. Боцюрків з Карлтон університету в Оттаві розглядав відродження Української Автокефальної Православної Церкви за Митрополита Василя Липківського та знищення її московсько-большевицьким режимом і включення всієї української Церкви, православної і католицької, в Російську Православну Церкву. Зупинився він на різних церковно-релігійних новотворах, включно до „покутників", речник яких проголосив себе втіленням самого Ісуса Христа і т.п. Доповідь на тему „Українська Православна Церква і Вселенська Константинопільська Патріярхія" написав проф. д-р Аркадій Жуковський з паризького Державного інституту східніх мов і цивілізацій, але не мав він змоги приїхати, тому відчитав її проф. д-р Петро Стерчо. В доповіді підкреслено, що Українська Автокефальна Православна Церква, очолювана Митрополитом Липківським, вийшла з-під юрисдикції Московської Патріярхії, але не увійшла до юрисдикції Царгородського Патріярха. В останній фазі діяння на рідних землях і на еміграції Уряд УНР робив заходи, щоб Царгородський Патріярхат визнав УПЦеркву, але цього не осягнено, за вийнятком Православної Церкви в Польщі поміж двома світовими війнами, на чолі з Митрополитом Діонизієм, який висвятив українську православну ієрархію в 1941-42 роках, а також невеликий відлам, що його очолює Митрополит Андрій Кущак. А. Жуковський підкреслює, що Українська Автокефальна Православна Церква в Европі й Українська Православна Церква у ЗСА, на чолі з Митрополитом Мстиславом, що діє в молитовному єднанні з Українською Греко - Православною Церквою в Канаді, стоять на позиціях співдії з іншими православними Церквами, як посестрами, й не визнають в теперішню пору над собою ніякої Церкви-Матері.

Четверта з черги сесія розглядала „Економічні аспекти в державному будівництві" й нею керував д-р П. Стерчо, професор політичної економії Дрексел університету. Першим доповідачем був д-р З.Л.Мельник, професор фінансової науки в Синсиннаті університеті, який розглядав тему: „Україна в системі совєтської економіки з наголосом на експлуатації багатства України". Проф. З.Л.Мельник уже від багатьох років досліджує це питання на базі дуже скупих совєтських статистичних даних, на основі яких прийшов він до ясних наукових заключень. Свою доповідь ілюстрував він багатьма статистичними табелями й обчисленнями, що вказують на недвозначнук господарську експлуатацію України Москвою. Колишній член „Госплану України", д-р Федір Кушнірський з Темпл університету, розглядав взаємовідношення поміж плянувальними агенціями Москви й Києва з тим, що рішальну силу завжди має слово Москви. На територіях союзних республік діють не лише міністертства даної союзної республіки, але й безпосередньо діють всесоюзні міністерства, як і дуже облудні т.зв. всесоюзно-республіканські міністерства. Властиво, всі важливіші галузі народного господарства опановані всеціло центральними партійними і урядовими органами так, що на автономне рішення республіки нічого не залишається.

Наукова конференція розпочалася о год. 8:30 рано, а закінчилася о год. 6:15 під вечір з тим, що обідова перерва тривала всього одну годину. Дев'ять доповідачів і чотири коментатори — це поважне число науковців, що виступали у одноденній конференції. Після всіх сесій проведено дискусію, а зокрема доповідачі відповідали на поставлені їм учасниками конференції запити. Запити були також на високому рівні й засадничої натури, бо ставили їх також у більшості фахівці даної ділянки науки. Немає сумніву, що потрібно було більше часу так для доповідачів, як і для дискутантів, щоб можна було належно обговорити кожну заторкувану проблему. Але для цього треба влаштувати нові конференції, що їх Дослідна Фундація ім. О. Ольжича влаштовуватиме і в майбутньому.

Так доповідачі, як і дискутанти порушували не раз дуже делікатні проблеми українського життя, але обговорювано їх з належною увагою, спокійно, аналітично у згоді з історичними фактами й достовірними джерелами, тому розмови велися дуже спокійно. Велися спокійно дискусії, не зважаючи на те, що учасники конференції, зокрема доповідачі й дискутанти, що були керівниками сесій, — належать до різних ідеологічних угрупувань, але всіх їх єднала одна ідея — ідея самостійної й соборної української держави із пошануванням людської гідности в ній.

На спільній вечері, що її влаштувала Дослідна Фундація ім. О. Ольжича для доповідачів і дискутантів з їх дружинами після закінчення конференції в Ілліной клюбі університету, обговорювано неформально пляни чергової конференції та проблематику, що її слід було поставити під розгляд. Господарем вечері був проф. д-р П Стерчо, заступник голови Фундації, який і дякував усім учасникам, на чолі з головою Програмової комісії проф. д-ром З.Л. Мельником.

Казка „Спляча королівна" в Нюарку

Нюарк, Н. Дж.— У неділю 17-го червня ц. р., у вщерть заповнеий гімнастичній залі св. Івана Хрестителя, при Сенфорд авеню в Нюарку, дуже успішно відбулась вистава казки-пантоміми „Спляча королівна". Казку представило Музичне дошкілля при Українському Музичному Інституті Америки і в ній виступало разом 65 дітей (включно із градуантами шкілки) під проводом Марти Шлемкевич-Савицької.

Костюми дітей зробила Нуся Денисин. Працю виконали безкоштовно такі особи: Іван Симчин змайстрував віз та веретена; Марія Голіната приготовила афіші й декорації (замок) із допомогою Романа Турянського і Григорія Гивеля; замок зложили Нестор Голинський, Ростик Мілянич; та Іван Симчик; складом програмки, друком афіші і програмок зайнявся Богдан Чайківський та Ігор Лабенський.

За солідну підтримку Музичного дошкілля взагалі та цьогорічної казки зокрема Марта Савицька висловила особливу подяку й признання матерям дітей шкілки, у руках яких була вся продукція вистави та приготовлення буфету.

Після закінчення казки Надія Світлична подякувала М. Савицькій за її працю з малятами.

Цього року Музичне дошкілля дістало щедру фінансову допомогу низки спонзорів, при допомозі яких продовжено традиційну вже допомогу сиротам. Отже, йдучи за гаслом „Діти—дітям", чистий дохід із імпрези в сумі 800 долярів переслано на потреби українських сиротинців у Бразилії.

ЗСА І СССР ПІДПИСАЛИ у вівторок, 17-го липня, умову у справі модернізації „гарячої лінії". Нова лінія буде остаточно впроваджена у наступних двох роках і вона має помітно прискорити порозуміння, яке тепер обмежується до 64 слів на хвилину.

РАКЕТА „ПАТРІОТ", ЩО МАЄ бути не нуклеарним космічним кораблем, є далеко позаду запляновaного часу на її виріб, ствердили речники військових кіл в ЗСА. Як відомо, весною цього року обидва законодавчі тіла рішили зменшити бюджет на її побудову на 140 мільйонів долярів.

У ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
СИНА І БРАТА

бл. п.

МАРКА ЛЮБОМИРА
ГЕВРИКА

який загинув трагічно в автомобілевому випадку 19-го липня 1978 року в Монтреалі, Канада

були відправлені

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в четвер, 19-го липня 1984 р., о год. 7-ій вечора
в катедрі свв. Володимира й Ольги
у Вінніпеґу, Канада.

Мама — СТЕФАНІЯ
Тато — ІВАН
Сестра — МАРІЯ з чоловіком ЛЕВОМ та сином МАРКОМ
Сестра — ЛІДІЯ з чоловіком МАТЕЄМ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
МАМИ, БАБЦІ, СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

ЕМІЛІЇ з ГАЛУЩИНСЬКИХ
ДЕМЯНЧУК

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 21-го липня 1984 р., о год. 8-ій ранку в українській католицькій церкві Пресв. Родини у Вашінґтоні, Д. К.
і в неділю, 22-го липня 1984 р., о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Михаїла в Дженкінтавні, Па.

Просимо про молитви за спокій душі Покійної.

ДІТИ І РОДИНА

•

У світлу пам'ять Покійної, родини: Гриневичів, Лоґушів, Теслів, Стеранків, Вільсонів, Гафтковичів і Дармохвалів зложили:

на сиротинець у Бразилії	$300.00
на Суспільну Опіку Українських Комбатантів	200.00
на українську церкву в Вуковар, Юґославія	200.00

З глибоким смутком повідомляємо Українську Громаду в Ню Йорку, що у неділю, 15-го липня 1984 р., о 6-ій год. веч., несподівано, помер на 22-му році життя наш Шановний Працівник

бл. п. ТАРАС ДРОГОБИЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся в четвер, 19-го липня 1984 року.

•

Опечаленій Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в Ню Йорку

ПОДЯКА

Оцим бажаю, з глибини свого серця, подякувати всім жертводавцям, які з нагоди відзначення 50-ліття моєї суспільно-політичної праці, так щедро піддержали Літературну Фундацію ім. Марусі Бек. Тому, що список жертводавців поданий в бенкетовій програмі був тільки частинним, подаємо його повністю, нижче.

Маруся Бек

Як теперішній голова Комітету Конкурсу „Українікa", з вдячністю долучуюся й з моїм висловом подяки всім жертводавцям, які своїми датками не тільки помогли звеличати золотоліття праці д-р Марусі Бек, але одночасно уможливлюють нам продовження щорічних Конкурсів „Українікa" та зреалізування інших запроєктованих починів д-р Марусі Бек.

Степан Віхар

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ-СПОНЗОРІВ
на Літературну Фундацію ім. Марусі Бек з нагоди золотоліття її суспільно-політичної праці.
(від 1-го квітня до 30-го червня 1984 р.)

1000.00 дол.
Родина Беків — в пам'ять батьків, бл.п. Михайла й Анни Войтович-Бек: Іван Бек, Маруся Бек, о. Протопресвітер Андрій Бек і Текля, Андрій та Соня Маслій, Стефанія Шей, Михайло Шей, Іван і Ольга Тирпак, Софія Вархоляк, Василь і Доротея Корій, Йосиф-Тері Винзлов і Розалія,
250.00 дол. — Прибитківська Емілія, Ислинґтон, Онт., Канада
140.00 дол.
Родина Сірків — в пам'ять бл.п. матері Анни: Іван і Ольга Сірко, Мічел та Софія, Василь та Софія Петрочко, Антін та Юлія Комиські, Ірина Гем та Павлина Крупа - Ворρен, Миш.

103.00 дол. — Возняк, д-р Володимир і Ольга, Норт Ридзьвил, Огайо **100,00 дол.**
Віхар, Проф. Степан і Надія, Мавнт Клеменс, Миш.
Гнатчук, д-р Микола й Ірена, Ламбертвил, Миш.
Гута, Іван і Ольга, Трой, Миш.
Демків, Ілько, Дітройт, Миш.
Запорожець, Емілія, Дітройт, Миш.
Лютий, Іван і Ольга, Савт Бавнд Брук, Н. Дж. Союз Українок Америки, 26 відділ, Гемтремк, Миш.
Татунчак, Юліян, Філадепфія, Па.
Українська Православна церква, св.Марії, Мікіз Ракс, Па.
Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч", Дітройт, Миш.
60.00 — Ендерсон Віліям і Софія, Дітройт, Миш.
50.00 дол.
Артюшенко, Юрій, Шикаґо, Ілл.
Біланюк, д-р Олекса і Д-р Ляриса, Валлинґфорд, Па., і родина Зубалів, Ярослав і Ярослава, Валлинґфорд, Па, Балтарович, Д-р Марія, Дітройт, Миш.
Бородайко, Д-р Богдан, Ню Йорк, Н.Й.
Волкер, Анастазія, Роял Овк, Миш.
Глинський, протоієрей о. Мирослав і Ольга, Карнеґі, Па.
Дерій, Д-р Омелян, Балтимор, Мд.
Джуль, Д-р Павло й Ірина, Ґровс Пойнт, Миш.
Зелена Анна, Виндзор, Онт., Канада
Ковальський, Валентин та Нуся, Стерлинґ Гайтс, Миш.
Когут Тарас, Сент Клер Шорз, Миш.
Косенко, інж. Петро й Надя, Рочестер, Н.Й.
Коцур, І. та Д-р Любомира, Лапір, Миш.
Кузик Дарія Н., Трентон, Ню Дж.
Мазуркевич, Борис, Дітройт, Миш.
Мороз, Д-р Роман і Ольга, Сентрал Ислип, Н.Й.
Несторович, Анна,Гемтремк, Миш.
Петріна, інж. Богдан і Наталія, Дітройт, Миш.
Савка, Д-р Ярослав і Марія, Воррен, Миш.
Савчук, Д-р Валентина, Гемтремк, Миш.
Семеґен, Еліяс і Стефанія, Дітройт, Миш.
Семотюк, Осип, Торонто, Онт. Канада
Сливка, Іван, Воррен, Миш.
Союз Українок Америки, 23 відділ, Дітройт, Миш.
Союз Українок Америки, 58 відділ, Фарминґтон, Миш.
Союз Українок ім. Ольги Басараб, Виндзор, Онт. Кан.
Товариство Українських Інженерів Америки Відділ в Дітройті, Миш.
Український Народний Союз. Округа Дітройт
Українські Абсольвенти Дітройту й Виндзору
Харина, о. Монс. Мирослав і Марія, Філадельфія, Па.
Юшкевич Роман, Варм Минерал Спринґс, Флорида
40.00 дол.-Бубнюк, ред. Стефанія, Торонто. Канада

30.00 дол.
Місьонґ, Пилип і Александра, Ливонія, Миш.
Пап, Проф. Михайло, Клівленд, Огайо
Савчук, Стефанія, Торонто, Онт., Канада
Філь, Григорій, Дітройт, Миш.
25.00 дол.
Асоціяція Латишів, Дітройт, Миш.
Бабій, Михайло і Адріян А., Воррен, Миш.
Базюк, Ярослав і Марія, Дітройт, Миш.
Берегулька, Станислав А. Мелровз, Масс.
Білий Степан і Іванна, Роял Овк, Миш.
Блюй, Адріян і Люба, Дітройт, Миш.
Бойко, Проф. Юрій, Гемилтон, Онт. Канада
Булак, Джералд, Дітройт, Миш.
Галек, Протопресвітер о. Степам, Лос Енджелес, Кал.
Гнатів, Василь, Ливинґстон, Ню Дж.
Григорчук, Д-р Микола й Д-р Лінда, Воррен, Миш.
Дяків, Богдан і Марія, Воррен, Миш.
Жук, Йосафат, Воррен, Миш.
Зубаль, Стефан і Марія, Дітройт, Миш.
Камінський, Александер і Зеновія, Дітройт, Миш.
Кобаса, Стефан і Катерина, Гемтремк, Миш.
Комітет Балтійських Націй Мішиґену
Коновал, Павло й Наталія, Арлинґтон Гайтс, Ню Дж.
Кошиловський Дмитро й Анна, Дітройт, Миш.
Кузів Ольга, Ваяндот, Миш.
Лаврик, Протопресвітер о. Ф. Паніматка, Джонсон Сіти, Н. Й.
Лазарчук, Д-р Ірина, Савтфілд, Миш.
Лазарчук, Роман і Марія, Дітройт, Миш.
Лазечко, Стефанія, Дітройт, Миш.
Левкут Анна, Дітройт, Миш.
Лотоцький Іван, Норт Порт, Флорида
Марфей, Петро й Василина, Дітройт, Миш.
Мерещак, Влодимир, Наронох, Н.Й.
Муха, Проф, Михайло, Вестон, Онт., Канада
Наумчук, Прокіп і Вікторія, Торонто, Онт. Канада
Олексин, Іван і Наталія, Скрентон, Па.
Осадчук, Юлія, Гемтремк, Миш.
Панчак, Іван і Олена, Брайтон, Миш.
Папіж, Василь і Олена, Дітройт, Миш.
Пєрнак, Едвард, Дірборн, Миш.
Попіль, Едвард і Марія, Скрентон, Па.
Постоловський, Йосиф і Мотря, Дірборн, Миш.
Решетилович, Ірена, Гемтремк, Миш.
Ричок, Д-р Роман і Любомира, Мейпл Вуд, Ню Дж.
Саленко, Всеволод, Бейсайд, Н.Й.
Салович, Сузанна, Дітройт, Миш.
Семенюк, Антін, Мінneаполіс, Минн.
Семеґен, Петро й Марія, Дітройт, Миш.
Середюк, Богдан і Оксана, Дітройт, Миш.
Сестриці Св. Покрови Божої Матері при Церкві св. Йосафата у Воррені, Миш.
Сілецький, д-р Юліян і Тетяна, Лорейн, Огайо
Скрипник, Преосвященний Владика Мстислав, Бавнд Брук, Н. Дж.
Союз Українок Америки, 5 відділ, Воррен, Миш.
Союз Українок Америки, 56 відділ, Дітройт, Миш.
Союз Українок Америки, 81 відділ, Дітройт, Миш.
Союз Українок Америки, 97 відділ, ім. Марусі Бек, Боффало, Н.Й.
Союз Українок Америки, Округа Дітройт
Стасик, Ярослав, Воррен, Миш.
Стебельський, мґр. Іван і Софія, Денвер, Колорадо
Сявавко, Мирослав і Олена, Гемтремк, Миш.
Українська Мішиґанська Ліґа, Дітройт, Миш.
Українське Жіноче Товариство, „Просвіта", Гемтремк, Миш.
Український Золотий Хрест, 14 відділ, Дітройт, Миш.
Український Золотий Хрест, 34 відділ, Дітройт, Миш.
Український Народний Союз, 175 відділ Дітройт, Миш
Федорко, Дмитро й Любомира, Дітройт, Миш.
Хомяк, Катерина й Марсія, Дітройт, Миш.
20.00 дол.
Барановський, Д-р Роман і Д-р Стефанія, Кергонксон, Н.Й.
Бачинська, Марія й Олена, Натлій, Ню Дж.
Білинський, Ярослав і Варвара, Лос Енджелес, Кал.
Бражник, Александра, Ню Йорк, Н.Й.
Василькевич, Зенон і Марта, Воррен, Миш.
Гарасовська-Дачишин, Марія, Шикаґо, Ілл.
Гович, Олександер і Марія, Дітройт, Миш.
Данилюк, Александер і Анна, Дітройт, Миш.
Дигдало, Володимир і Рома, Воррен, Миш.
Король, Ігор і Стефанія, Ґровс Пойнт, Миш.
Костюк, Микола і Марія, Воррен, Миш.
Левчук, Ірина, Филадельфія, Па.
Лепкий, Марко й Іванна, Арчибалд, Огайо
Лужецька, Анна Стефанія, Гемтремк, Миш.
Надраґа, Стефанія, Силвер Спринґз, Мд.
Олійник, Варвара, Ню Йорк, Н.Й.
Попіль Іван, Лігайтон, Па.
Сидорець, Анна, Трентон, Ню Дж.
Спанович, Михайло й Галина, Джовнставн, Па.
Федорінець, Михайло, Дітройт, Миш.
Фітгам, Гаверл і Христина, Флинт, Миш.
Фішер-Слиж, Д-р Марія, Канкакі, Ілл.
15.00 дол.
Ґонас, Суддя Іван, Савт Бенд, Індіяна
Дідик, Анастазія, Дітройт, Миш.
Додсон, Іван і Елсі, Гемтремк, Миш.
Дольницька Софія, Дітройт, Миш.
Інтернешенел Інститут, Дітройт, Миш.
Костюк, Григорій та Марія, Дітройт, Миш.
Осадчук, Нелі, Воррен, Миш.
Петрик, Петро й Люба, Дітройт, Миш.
Питльований, Володимир, Гиксвил, Н.Й.
Соловій, Бернард і Ольга, Дірборн Гайтс, Миш.
Союз Українок Америки, 37 відділ, Дітройт, Миш.
Чайковська, Юлія, Гемтремк, Миш.
14.00 дол. — Хомяк, Александер, Гемилтон, Онт., Кан.
10.00 дол.
Артеменко, Ф., Торонто. Онт. Канада
Бардин, Анна, Торонто, Онт. Канада
Гавриш, Д-р Ричард і Селі, Виндзор, Онт. Канада
Гординський, Роман і Василина, Дітройт, Миш.
Гупалівський, Володимир і Стефанія, Редфорд, Миш.
Гуґель, Олександер, Дітройт, Миш.
Дідошак, Володимир і Ольга, Дітройт, Миш
Журківський, Іван і Валентина, Воррен, Миш
Захарій, Володимир і Ольга, Воррен, Миш
Заяць, М. і Анна. Воррен, Миш.
Зенчак, Йосиф і Катерина, Воррен, Миш
Зівінські, Іван і Анастазія, Воррен, Миш
Квас, Володимир, Кергонксон, Н.Й.
Климкевич, Софія, Едмонтон, Алберта, Канада
Козаченко, Ірена, Дітройт, Миш.
Костюк, Марія, Гемтремк, Миш.
Крохмалюк, Роман і Антоніна, Воррен, Миш.
Ліневич, А. і Л.М., Фінікс, Аризона
Лятишевський, Євген, Дітройт, Миш.
Мадич, Єлисавета, Гемтремк, Миш.
Малинович, Марія, Гемтремк, Миш.
Мамчур, Д-р Степан, Тейлор, Миш.
Мушинський, Михайло й Валентина, Гемтремк, Миш.
Пліхота, Євген і Марія, Воррен, Миш
Покотило, о. В., Бавнд Брук, Ню Дж.
Проць, Богдан, Дірборн, Миш.
Романовська, Олена, Міннеаполіс, Минн.
Росляк, Олена, Едмонтон, Алберта, Канада
Сеник, Корнель і Ірина, Воррен, Миш.
Снігура, Євген, Балтимор, Мд.
Стецьків, Д-р Євген і Ніля, Танаванда, Н.Й.
Татунчак, Юліян, Філадельфія, Па.
Тирпак, Іван і Ольга, Пітсбурґ, Па.
Тромса, Дмитро, Джемейка, Н.Й.
Турченюк, Богдан і Христина, Елкинз, Парк, Па.
Цепенда, Кирило й Рома, Дітройт, Миш.
Цізма, Юлія, Ґетерзберґ, Мд.
Ціховська, Константина, Менгетен, Кензес
Чопек, Д-р Анна, Лос Аламос, Ню Мексико
Чорний, Нік і Стефанія, Джемейка, Н.Й.
5.00 дол.
Васильченко, Катерина, Мавнт Клеменс, Миш.
Копил, Петро, Торонто, Онт. Канада
Кумка, Анна, Воррен, Миш.
Марко, Перл., Іст Дітройт, Миш.
Романовський, Володимир і Наталія, Балтимор, Мд.
Стефанович, Юрій, Торонто, Онт., Канада
Томків, Зеновій, Дітройт. Миш.
2.00 дол — Турчманович, Н., Міннеаполіс, Минн.
5.00 анг. фунтів — Андрушенко, Уляна, Вест-он-Трент, Англія

Жіноча конференція інформації і комунікації

Учасниці конференції у Вашінгтоні (зліва): Поля Касель, координатор конференції; Гаруко Ватанабе, Токіо, Японія, продуцент відео-касет; д-р Донна Аллен, директор Інституту; Джін Бергост, Державний департамент.

Фото Дора Рак

(Дора Рак)—Метушаться жінки по цілому світі приготовляючись, до Світової Жіночої Конференції Декади Об'єднаних Націй, що відбудеться у липні 1985 року в Найробі, столиці африканської держави Кенії.

Зрозуміло, що під тим знаком проходила цьогоріч на конференція Жіночого Інституту Преси, шоста з черги, що відбулася 1-3 червня в Вашінгтоні, Д. К. Конференція складалася із пленарних та працюючих сесій, котрі були поділені на три групи відповідно до роду інформаційних засобів: слухова (audio)—радіо, рекордовання і т. п.; друковане слово—жіноча преса і видання періодичні, організаційні бюлетені, інформаційні листки тощо; та зорова (video)-телевізія, каблеві передачі, слухово-зорові награння, сателітні конференції (телеконференції).

Висліди із дводенної праці трьох груп підсумовано на пленумі у формі узгіднених рекомендацій. В дискусіях підкреслено потребу заложення жіночої аґенції передачі вісток (дротом), для котрої треба б придбати значні фонди, обмін публікаціями, спільне користування інформаціями при допомозі т. зв. „клірінґ гавз" для розділу вісток і технологічних інформацій, підтримка жіночих організацій та поширення інформаційної сітки до жінок у країнах третього світу.

Окремі пляни відносилися до конференції в Найробі (1985). Передусім домагання до загальної американської преси, щоб належно широко інформувала про конференцію і форум—перед і в часі їх перебігу—з позитивним підходом, а не лише виловлюючи сенсації, що домінувало у вістках з Копенгаґену (1980). Дальші справи—підготовка до денного часопису в часі форуму, фестивалю фільмів, мистецьких виставок, влаштування Інститутом преси воркшапу в Найробі з участю жінок третього світу та зорганізування сателітньої конференції.

Жінки здають собі справу, що участь в Найробі ставить окремі вимоги з огляду на незнайому їм кенійську культуру, державну систему та факт, що свобода преси там обмежена. На ці питання звернув увагу представник амбасади Кенії в Вашінґтоні, Джосія Ґрін, дипломатичним побажанням, щоб вістки із конференції в Найробі прихильно інформували про Кенію.

У зв'язку з конференцією і форумом, отже, з наїздом яких шістьох тисяч жінок (бо більш-менш стільки приміщень у готелях, на університетському кемпусі і по приватних домах організатори на місці можуть придбати) уряд застерігається проти масових демонстрацій, таборування на публічних місцях і т. п. Події в Копенгаґені, де були різні протести, демонстрації і маніфестації, роблять кенійців обережними. В свободолюбній Данії уряд толерував, а то й деколи обороняв демонстрантів (наприклад, українську голодову акцію), але молода Кенія хоче це оминути.

Добір промовців на конференції у Вашінґтоні був першорядний і доповіді були не лише інформативні, але деякі оперті на наукових студійних дослідах. Перший панель з участю Катрин Іст і Дороті Джорні, журналісток-науковців, розглядав становище жінок в індустрії інформації, де жінки все ще не осягнули відповідних позицій, а преса й інші інформаційні засоби друком чи словом у справах важливих для жінок, є невиотачаючі, часто стереотипні або дискредитуючі.

Для перепитання, дослідів та аналізи група питань при допомозі компюторів вибране одне пресове аґентство (АП) та десять більших часописів з висновком, що преса трактує феміністичні справи дуже поверховно. Запитник відносився до шістьох питань: рівні права в едукаційній системі (титул IX), рівна заробітня платня, проблеми родинно-домашні, поправка до конституції (знане ERA), та ретроспективна кваліфікація інформацій в пресі про американську жіночу конференцію в Гюстоні (1977) і міжнародну в Копенгаґені (1980).

Інші промовці: Магфуз Анам з бюра ЮНЕСКО при ОН старався представити прихильно працю цієї міжнародної установи, боронив контроверсійний „Новий світовий порядок інформації", мовляв, ціллю його є лише дати доступ країнам третього світу до джерел і технології інформації і комунікації, а нема мови про цензурування вісток або ліценціювання журналістів, та критикував американське неґативне становище і загрозу виходу з ЮНЕСКО. В дискусії одні заперечували його становище, а деякі підтримували, що й згідне з принципами цього Інституту, котрий обстоює свободу преси і слова (відомий Перший додаток) і тому промовці і дискутанти могли свобідно висловлювати свої думки.

Чотири наступні промовці, одні на пленарній сесії, інші під час полуденку, давали інформації про підготовку до з'їзду жінок цілого світа в Найробі різних перспектив і плятформ. І так Сузан Маркгем (ОН бюро інформації для конференції 1985 р.) інформувала про рішення Генеральної Асамблеї, підготовчу працю ОН комісії статусу жінок, що знаходяться у Відні, та (важливе для журналісток) про пресові перепустки на конференцію. Джін Берґост, депутат асистент секретаря в Державному департаменті (Вашінґтон), представила становище американського Уряду і застереження відносно політизації жіночої конференції; Анна Вокер, директор Міжнародного Жіночого Центру Трибуна в Ню Йорку, поінформувала про підготовку до форуму в Найробі, котрий організує комітет недержавних організацій на консультативному статусі в ОН, що складається з 26-ти міжнародних центральних організацій. Її інформації доповнила Вірджінія Газард, координатор NGO плянувального комітету в Ню Йорку, точнішими даними про формат форуму. Якщо українські жінки плянують вислати свою делеґацію до Найробі то ці чотири жінки є важливим контактом.

У вашінґтонській конференції було 70 учасниць, більшість із ЗСА, але були також журналістки із Канади, Арґентини, Тринідаду, Домініканської Республіки, Японії. В конференції брала активну участь співредактор „Українки в Світі".

Кожного вечора учасниці мали нагоду оглядати фільми, награні жінками в Копенгаґені, та із різних подій жіночого руху, а для розваги—групу дівчат, що запрезентували орієнтальне „карате" і відповідну до цього руханку, до якої включили бажаючих з-поміж глядачів, а на закінчення послухали популярну співачку.

Інститут—відносно молода інституція (коло 10 літ) для публікації і дослідів в ділянці мідії, що об'єднує біля 700 жінок, котрі працюють у різних засобах інформації, раз на рік під час річних конференцій інституту діляться досвідом в поширюванні інформаційно-комунікаційної сітки поміж жінками та накреслюють дальші пляни. Великий поступ зробили жінки у всіх засобах масової інформації і можна подивлять їх технічну заавансованість.

Одним із більших успіхів Інституту були дві сателітні конференції в часі світової жіночої конференції в 1980 році в Копенгаґені, щоб жінки в ЗСА могли довідатися, що діється на конференції і форумі NGO. Темою розмов у формі приготованих питань і відповідей були три підтеми конференції Декади, а це—здоров'я, освіта і праця. Розмови йшли поміж Копенгаґеном і ЗСА при допомозі сателітньої передачі до шістьох міст: Атланти, Лос Анджелесу, Бостону, Міннеаполісу, Гюстону і Вашінґтону. Кошт цієї першої міжнародної жіночої телеконференції покрили „ґренти" від різних установ і організацій (біля 45,000 долярів)

Тепер вже йде підготовка до подібної сателітної передачі із конференції і форуму в Найробі, одначе, по змозі в ширшому засязі, до різних країн, якщо технічні устаткування в Найробі і фонди на це дозволять.

Інститут видає двомісячник „Мідія Репорт для Жінок", де й появився допис Д. Р. про 20-ліття „Українки в Світі", а також індекси жіночих видавництв та списки жінок, що працюють в засобах масової інформації, і інші матеріяли, що можуть причинитися до поширення інформаційної сітки поміж жінками по феміністичній лінії.

Після двох працьовитих днів нарад журналісти роз'їхалися з дорученням нав'язувати і поширювати жіночу інформаційну сітку, інформувати місцеву пресу і жіночі організації про конференцію і форум 1985 року та готуватися до них.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Спортові розсипки

У кваліфікаційних змаганнях легкої атлетики, які відбулись в Лос Анджелесі в комбінації брат-сестра знайшлись дві пари: це Карл Луїс в бігу на 100 і 200, і штафети 4 x 100, та скоку в довжину; його сестра Керол у скоку в довжину, а також Ел та Джекі Джойнери—брат в трискоку, а сестра—в скоку в довжину.

В дружині ЗСА опинились троє атлетів (-ок), які матимуть змогу здобути по чотири медалі: це—вже згаданий К. Луїс, Еллі Чізборо в тих самих конкуренціях, тільки жіночих, та Трейсі Кокінс у плаванні.

В останньому тижні червня, за виїмком стрибку до води, завершено кваліфікаційні змагання у всіх ділянках. Так, наприклад, в плавацьких змаганнях в Індіянополісі, побито вісім рекордів, в тому три світові, але в цих пробах, тільки перші два (дві) змагуни (-нки), на відміну від трьох в легкій атлетиці, кваліфікуються.

Дещо раніше закінчились кваліфікаційні змагання у Фльориді в гімнастиці, а у Тексасі в боксі, як також в дужанні та піднесенні тягарів. В різних місцевостях відбулись елімінаційні змагання у фехтуванні, стрілянні із лука, пістолі та рушниці.

В Лейк Плесіді—перегони на конях. Цей спорт—маловідомий і малопопулярний, тому що вимагає значних фінансових засобів від учасників. На озері Карнеґі, коло Принстону, Н. Дж., відбулись змагання в каюках та веслуванні жінок та чоловіків. В Клівленді—наколесництво жінок та чоловіків.

Дружинові змагання

Подібно і в дружинових. В кошиківці чоловіків звужено склад до 13 і накреслено дев'ять змагань з дружиною професійних змагунів ліґи Ен-Бі-Ей. Досі всі змагання олімпійська дружина виграла і хіба чудом не осягне золоту медалю. Подібно в жіночій кошиківці, відбиванці жінок і чоловіків, які зазнали значного покращення, в копаному м'ячі, польо у воді і на траві (жінок).

У всіх ділянках все поступає справно та згідно із заздалегідь усталеним календарцем. Усі ці вибранці вже або невдовзі з'являться в Кольорадо Спрінґс, Кольо. Їхня мораль—висока, дух піднесений, бажання перемоги—велике. Не здивуйтесь, якщо в кіш Дядька Сема посиплються пригорщами медалі.

Інститут Спортової медицини (ІСМ)

Кілька років раніше такий інститут створено в СССР, а пізніше в Східній Німеччині. В 1981 році президент Роналд Реґен рішив передати спортові площі та все устаткування, які раніше належали Академії летунства, до диспозиції Олімпійського комітету ЗСА.

Ще того ж самого року засновано ІСМ, при якому урухомлено ляборaторії для всіх потрібних аналіз, відділи механіки, біохемії та компюторів. Зібравши всі потрібні дані про певного атлета (-тку), доживляли ними компютери, які в мінімальному часі подавали аналізу та висліди.

ІСМ навіть за цей короткий час повністю оправдав себе. Так на підставі даних механічного відділу стверджено, що змагун ходу Марко Іванюк прибрав невідповідну поставу до будови свого тіла. Він поправив лінію нахилу і закваліфікувався на 14 хвилин (!) швидче від свого суперника. В наколесництві провірили кількість зуживаного кисня під час змагань, виправили недомагання, і в наслідок цього осяги змагунів значно покращали. Цікаво також, що змагуни у підношенні тягарів, щоб досягнути вершок свого потенціялу, повинні мати не тільки м'язи, але й певний відсоток товщу, залежно від висоти і ваги їхнього тіла. Кількість товщу вираховує компютер із кількости води, яку витискає людина, якщо її занурити у воду.

Вімблдон

Тенісові змагання у Вімблдоні закінчилися. Фаворити—Джан МакЕнро та Мартіна Навратілова черговий раз здобули престижеву чашу переможців.

Сталися несподіванки: перша—це програ сильних молодих шведських змагунів, а друга, як продістався 19-літній австралієць Пет Кеш до півфіналів.

До Вімблдону СССР вислав трьох змагунок, але вони далеко не зайшли. Натомість в жіночих подвійних іграх Светлана Чернева та Лариса Савченко дійшли до чвертьфіналів, а після того відпали.

Скільки заробляють кращі змагуни теніса? Подаємо їхні заробітки за перше півріччя перших трьох і десятого змагуна (-ки): перший—Дж. МекЕнро—583.150 дол.; другий—Іван Лендл—311,812 дол.; третій—Джиммі Коннорс—283.100 дол. і десятий—Андрес Ґомез—112,783 дол.

В жіночій групі: перша—М. Навратілова—1,660,440 дол.; друга—Гана Мандлікова—333,812 дол.; третя Пем Шрайвер—278,665 і десята—Зіна Ґаррісон—91,437 дол.

Тут слід зазначити, що М. Навратілова одержала один мільйон дол. за т. зв. „ґренд слем"—виграші в чотирьох великих турнірах. Порівнюючи приходи тенісистів з кращими змагунами інших видів спорту, зокрема дружинових, тенісові займають чи не найнижчий щабель. Слід пам'ятати, що вони постійно в турнірах самі оплачують кошти подорожів і готелів, що становлять поважну суму.

„Неучасники" Ігрищ

Пітер Юберрот, голова Організаційного Комітету Олімпійських Ігрищ заявив, що бойкот провалився. По-перше, ніхто ніколи не заявляв бойкоту. А подруге—не дурім себе, ані інших. В 1980 році Організаційний комітет в Москві спровaжував кого тільки міг, щоби хвалитись числом. Але справа не в кількості, а в якості. Без держав східнього блоку і Куби, та навпаки, без держав демократичного бльоку, кожна Олімпіяда буде половинчастою.

В останніх двох тижнях совєтські атлети встановили два світові рекорди тільки в легкій атлетиці, а саме: І. Бикова в Києві 23-го червня скочила у висоту на 6'8 3/4 інча, а Юрій Сєдіх метнув молотом в Ірляндії на віддаль 283 стіп і три інчі—новий світовий рекорд.

Ф. Лукіянович

ВОЛТЕР КРОНКАЙТ, ВІДОМИЙ телевізійний коментатор, що був через 32 роки головним речником політичних подій на мережі Сі-Бі-Ес вперше тепер є у Сан Франсіско як обсерватор Конвенції Демократичної партії, хоча він матиме можливість подати свої думки про хід подій. Він уважає, що було добре тим разом обмежити час передавання Конвенції на телевізійних станціях.

ЧЛЕН ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ з Ню Йорку Билл Ґрін є тепер у розгарі судових доходжень під закидом, що він і члени його родини пробували обманити два великі банки та інші фінансові інституції на мільйони долярів. Йому закидують, що він переніс на своє конто біля 11 мільйонів долярів з майна брата його дружини, який проголосив банкрутство і тими грішми повинен був сплачувати свої борги.

Вступайте в члени УНС

Від Саманти Смит...

(Продовження зі ст. 2)

чи ці Служби на Україні відправлялися українською мовою, чи ці церкви належать до московського патріярхату, активного слуги КҐБ чи до Українських Православних і Католицьких Митрополій, які фактично були знищені системою російсько-совєтської узурпації окупованої України?

Цього делеґати і кореспонденти не знають, а маси населення ЗСА тим більше — вони тільки знають про те, що їм скажуть і напишуть ті, які там були. Про це ясно сказав у своїй статті в „Ню Йорк Таймсі" професор історії Гарвардського Університету Франк Сисин 1-го липня.

А що зробили ми масово? Чи було це сказано у місцевій газеті міста, в якому ми живемо, радіопрограмі і на телебаченні? Якщо не зробимо цього ми — хто за нас стане в обороні нашого народу?

Що ж робити? На нашу думку, в першу чергу об'єднатися в один суцільний, міцно затиснутий український політичний кулак. Ми також маємо багато чого сказати вільному світові про поневолену совєтами Україну. Тому не час нам сьогодні займатися нашими традиційними внутрішніми чварами і боротьбою поміж собою, самі не знаючи за що. Наша боротьба мусить бути назовні, щоб світ знав, хто ми є і чиї ми діти та чого ми хочемо. А хочемо ми дуже мало — самі елементарні права для України — бути демократичною самостійною державою, в якій процвітав би її народ, його культура і його релігії.

Нумо, всі масово, ще раз здамо наш іспит солідарности з нескореним українським народом в його нерівній боротьбі з комуно-московським окупантом 16-го вересня 1984 року у Вашінгтоні! Масовими лавами виступім з протестом проти етноциду України нищівною русифікацією і гідно відзначім 20-річний ювілей побудови пам'ятника нашому пророкові, Великому Тарасові у столиці вільного світу!

Покажімо стоячими оваціями ще раз Вашінгтонові як ми цінимо невмирущу культуру нашого великого народу. Всі разом і в конкретній дії — тільки в цьому є наша надія, на успіх.

Обережно...

(Закінчення зі стор. 2)

ка. В Америці ці темні плямки злоякісної кератози дістають понад 15,000 осіб річно, з яких 45 відсотків вмирають. Цей вид рака називається меланома.

У квітні минулого року понад 300 лікарів-дерматологів та інших спеціялістів відбули в Ню Йорку на Мангетені першу світову конференцію в питанні рака шкіри. Їх висновки можна згорнути:

1) Повернутися до вживання соняшної парасолі;

2) під час загоряння уживати протисоняшні кремолії (lotions), які дають охорону проти коротких і довгих ультрафіолетових променів;

3) дбайливо охороняти від опіку шкіри молодих дітей, бо хоч шкірний рак (меланома) у юному віці не показується-він з'явиться на пошкоджених проміннями місцях у 50-тих роках життя;

4) найвразливіша шкіра в молодому віці коли постають тривалі пошкодження кератозою, зморщки, які залишаються до смерти.

Федеральна адміністрація у справах харчів і ліків видала довідник про уживання кремолій, для різних типів шкіри. Дуже ясношкірі, які ніколи не загоряють, а лише обпікають шкіру, повинні вживати кремолій ч. 15. Намастивши ним шкіру, вони можуть бути на сонці щонайменше 15 разів довше ніж без охоронної кремолії. Особи, які дістають частинний опік, але не темніють, повинні вживати кремолій ч. 6 до 8. Хто рідко зазнає опіку, але легко загоряє, повинен уживати ч. 4 до 6, а ті, хто ніколи не має опіку, хай уживає кремолій ч. 2 до 4.

Коротко кажучи, чим ясніший колір шкіри, тим вище число кремолії і навпаки. У ляборaторіях Патгекау працюють над таблетками проти опіку. Якщо їх праця буде успішна, тоді кремолії будуть непотрібні. Це буде вигода для купальників, бо кремолії вимагають праці: шкіру треба намащувати, часом і декілька разів, а після соняшних купелів треба її змивати. А поки таких таблеток немає, бережімося сонця. Загоряймо поступово, спочатку п'ять хвилин. Берім під увагу колір нашої шкіри і число кремолії, пам'ятаймо, що гра із соняшним промінням дуже небезпечна.

Українські...

(Закінчення зі ст. 1)

Литовки натомість програли до естонок 0-3, що дало рівність виграних мечів українкам, литовкам і естонкам (по два), а естонкам і українкам однакове число виграних змагань (по шість). Але згідно з раніщим домовленням, золоту медалю для українок перерішили виграні ними сети (14). Естонки здобули срібну (12 сетів), а литовки бронзову медалі.

В сінглях Л. Матківська здобула дві перемоги, а Т. і Л. Савчак по одній. Пара Л. і О. Матківські здобула дві перемоги у подвійних іграх.

У групі чоловіків українці перемогли лотишів і естонців вислідами 3-0, але програли проти литовців таким же вислідом. Ці останні виграли всі свої змагання вислідами 3-0, здобуваючи золоту медалю перед українцями і естонцями.

У поодиноких іграх Ю. Гусаківський і Д. Чорній здобули по дві перемоги, а пара Д. Чорній-Е. Матківський теж дві перемоги у подвійних іграх.

Слід відмітити, що в естонській дружині змагалась Л. Рандмаа, першорангована змагунка в Канаді в групі 12 років і нижче, а в литовській чоловічій дружині грав відомий на східньому побережжі ЗСА молодий змагун С. Соліс.

Усі змагуни і змагунки виявили добру спортову поставу, здисциплінованість і високий рівень гри. Опікуни дружин, у приватних розмовах, виявили бажання влаштовувати такі дружинові змагання кожного року та евентуально поширити їх на інші вікові групи і включити інші національні групи.